

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Paschalis solennitatis dignitas & prærogatiue: quibus, & quot modis
congaudendum in ea: deniq[ue], quas, quotq[ue] dotes glorificationis
Christus per resurrectionem induerit, nobisq[ue] quandoq[ue] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

genibus effundant pietatem. Hæc sunt charissimi fratres quinque virtutes Christi meditandæ, & è quinque vulneribus eiusdem petendæ, nisi quis sex virtutes maluerit, quod non improbandum est, & vulnere cordis duas tribuat hac ratione permotus, quod cum è cæteris vulneribus sanguis tantum, ex corde fluxerint pariter sanguis & aqua, & ita in sanguine suæ deuotioni præfigat feruentissimam Christi charitatem (de qua dictum est) in aqua verò candidissimam castissimamque ipsius puritatem, quippe cum sit agnus sine macula, candor lucis æternæ, & splendor paternæ gloriæ. Cui laus sit, honor & gloria & gratiarum actio sine fine, Amen.

Puritas Christi quomodo imitanda.

Sapient. 9.
Hebr. 1.

SERMO II. IN EADEM SOLENNITATE.

Paschalis solennitatis dignitas & prerogativa: quibus quorundam modis congaudendum in ea: denique quas, quotq; dotes glorificationis Christus per resurrectionem induerit, nobisque quandoque adsumendas reliquerit.

Hæc est dies quæ fecit Dominus exultemus & lætemur in ea. Psalm. CXVII. Charissimi fratres, quid est quod in præsentis solennitate Paschæ, in omnibus Mîssis, & ad omnes Horas cantatur, & per octauas totas continuatur. Hæc est dies, quam fecit Dominus, &c. quasi hunc solum diem fecerit Dominus, quum tamè conditor sit omnium. Profecto aliquid singulare & præcipuum est, quod de illis solis diebus ita canitur: Hæc est dies quam fecit Dominus, &c. Non sunt igitur hæc verba intelligenda de die illa naturali, quæ solis motione crescit & decrescit, incipit, & finitur, diuiditurque in præsens & futurum (Omnes enim dies anni, ratione suæ creationis secundum id quod sunt, eiusdem sunt dignitatis) sed cum diem nomine, hanc indubiè intelligo, quæ signat impensæ operis & beneficii claritatem: quæ sicut maior est hodie nobis exhibita, ita dies sollemnior celebranda.

Dies ista quæ fecit Dominus quæ sit

Cæteræ enim Christi festiuitates licet magnæ sint, non tamè sunt nisi quædam præambula & dispositiones ad nostram redemptionem. Hæc autè solennitas, id est, Christi resurrectio est consummatio nostræ saluationis, & causa nostræ glorificationis. Vnde non immerito hæc dies Domini omnium festiuitatum obtinet principatum. Hinc est quod dicit sanctus Gregorius: Sicut in sacro eloquio sancta sanctorum, vel cantica cantorum pro sui magnitudine dicuntur, ita hæc præsens festiuitas dici potest solennitas solennitatum: quoniam omnium maior est quæ per anni circulum celebrantur. Hinc est quod sublinz doctor Augustinus dicit: Quomodo mater Domini Maria inter omnes mulieres principatum tenet, ita & inter cæteros dies hæc omnium dierum mater est. Hæc est dies quam illustrat non solum ortus solis, qui iterum occidit, id est, huius visibilis luminis, sed quam decorat & lætificat ortus solis iustitiæ, id est, Christi occasum nescientis, qui elucescit non de celo, sed de inferno, de clauso sepulchro, ybi latuit per tres dies, sicut sol in nocte. Propterea exultemus & lætemur in ea. Et id bene quidem. Dignum enim est, vt qui doluimus vehementer in eius passione, gaudeamus ex animo in eius resurrectione. Iustum est, inquam, vt qui so-

Paschalis solennitas quæ spectet.

Gregorius.

Paschæ solennitas vti sit eminentium celebratissima. Augustinus.

1. Cor. 1.

cij fuimus passionis dolendo, stendo, societiam finis resurrectionis eius, gaudendo & iubilando. Consequens namque est, vt qui non communicauit Christi passionibus, sed sicco corde ipsius passionem audiuit, aridoq; corde dies precedentes celebravit, quod non potest etiam particeps esse gaudij, & gloriæ resurrectionis. Quod vtrique miserabile est, in illo scilicet die nō gaudere, in illo die vacuum remanere à consolatione spiritali, in quo non solum homines, sed etiam omnia elementa gloriantur vt dicit Maximus in sermone. Quomodo dicit? In Christi resurrectione omnia elementa gloriantur. Nam & solem ipsum arbitror in hac die solito clariorem, vt in eius resurrectione gaudeat, iucundioris lucis splendorem suscipiens, in cuius passione condoluit, & cuius mortem lugubri quadam caligine prosequatur est. Propterea gaudeamus & nos ac exultemus in Domino totis cordis medullis. Debemus autem gaudere in Christo & cum Christo, non in cachinnis & leuitaribus, non in cibo delicato & potu. Nam qui ob hoc solum læti sunt hisce diebus, quia transiit ieiunium, tempus tristitiæ, & quod possunt iterum cibos delicatos habere, quisque secundum statum suum, seculares scilicet carnes, &c. monachi oua, & læticipia cum cæteris lætioribus superfluis, illi profecto non faciunt festum Christo, sed suo ventri. Licet est tamen seruis Dei in festis etiam lætius viuere vltra consuetum rigorem, vel propter labores maiores, vel etiam ob iucunditatem festi: tantum sit ibi intentio simplex, & vsus moderatus. Sunt tamen alij qui lætantur (vt scriptura dicit) quum malefecerint, & exultant in rebus pessimis: qui idcirco diebus istis gaudent, quia tempus luctus & poenitentia & confessionis transijt, & redijt tempus vernale, dies festiui, læti & ameni, in quibus vacare possunt ad perficienda desideria sua, & redijt illis licentia peccandi ad annum. Illos non dico per Christi resurrectionem ab inferno liberatos, sed magis captiuatos quia ex occasione huius festi, iterum sua peccata repetunt. Illis non dico exultate, sed iterum flete: quia timere habent, ne superueniat illis, quod de quibusdam dicitur: *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Vobis autem charissimi dico gaudete, & iterum dico, gaudete. Sed dicitis: Propter quid debemus magis gaudere? Respondeo: Et si non possum vobis enumerare singula quæ dant nobis materiam gaudendi, dicam tamen aliqua, propter quæ debemus gaudere, vel congaudere.

Matth. 27.
Marc. 15.Gaudendum
quomodo sit
hisce diebus.Lætius psu-
id qui vesce-
dum diebus
solennibus.
Proverb. 2.Quisnam ob
resurrectionem
Christi
non debeant
gaudere.Iob. 11.
Phillip. 4.Christus cui
ex sua glori-
ficatione ex-
ultari meri-
to debeat.

Primo debemus exultare & lætari cum Christo. In quibus? In his, in quibus ipse exultauit. In quibus exultauit Christus? Quod hodie tam potenter & sapienter, tam victoriosè & gloriosè triumphauit contra mortem. Quod tantas passiones & dolores, quos ex immensa charitate pro nobis suscepit, superauit. Quod iniunctam sibi à Patre obedientiam & à se sponte susceptam, scilicet opus redemptionis nostræ tam laudabiliter, tam perfectè, tamquæ feliciter consummauit. Quantum putatis Christo gaudium fuisse, quod tam copiosum fructum de sua passione tam ex inferno quam in mundo reportauit? Item, quod qui mortuus fuit cum magna ignominia secundum estimationem inimicorum suorum, iam cum ineffabili gloria resurrexit? Quod corpus suum, quod deposuit mortale & vulneratum, resumpsit immortale, incorruptibile, impassibile, pulchrum & gloriosum? Quod resurrexit propria virtute in maiestate præfulgentis gloriæ, cum famularum angelorum.

angelicæ militiae, cum comitatu & multitudine sanctorum Patrum? Secundo debemus exultare propter sanctorum Patrum liberationem ex limbo, qui iam à tempore creationis mundi vsque ad illud tempus sederant ibi captiui in carcere, exules & exclusi sine retardati à regno æternæ beatitudinis, ad quam fuerant creati. In quo apparet maxima iustitia Dei, quod illos tant prædilectos amicos suos, scilicet Abraham, Isaac, Iacob, Ioannem Baptistam, quo surrexit maior nemo, & ceteros omnes, qui decesserant ab hac vita ante Christi mortem, quibus, quantum ad proprios defectus pertinet, erant purgati vel in hac vita, vel in purgatorio, tamen non admisit intrare in regnum suum, nec ostendit eis gloriam suæ beatitudinis, solum propter illum communem defectum naturæ vitiatæ, quod scilicet concepti erant de massa peccati, quod originale peccatum contraxerant hæreditariè, de semine descendentes Adam. Si ergo illi antiqui venerandique patres tam diu à gloria propter aliorum peccata remoti sunt, quid fiet nobis de peccatis nostris proprijs? Indubiè, si hic nõ fuerimus purgati, postea purgabimur absque misericordia, sinequæ propitiatione oportebit nos soluere exactius, quàm ponderatur aurum, si tamen peccata sunt quæ possunt purgari, siue deleri. Vt illis animabus, quas infernalis flamma cum peccatis eorum absorbet in æternum. Sed redeamus ad materiam, vnde paululum digressi sumus. Debemus ergo, vt dixi, congaudere illis sanctis patribus, qui cum tanto gemitu, crebris clamoribus, tam immensis desiderijs, & tãto tempore clamauerunt ad Dominum, vt mitteret eis Saluatorem: & iam tandem meruerunt accipere, quod petierunt. Nam postquam Dominus & redemptor noster redemptionem humani generis in cruce per mortem consummauit, & cum iam valido clamore animam suam nobilissimã Patri commendauerat, emisit spiritum inclinato capite: sicquæ anima eius benedicta vnitate cum verbo descendit ad inferna, derelicto corpore in cruce deitatu vnito. Norate hic bene, vt intelligatis. Ego dico, quod Christi anima fuit separata à corpore, & tamen verunq, scilicet corpus & anima, mansit vnitum diuinitati. In Christo namq duplex fuit vnio: Vna scilicet corporis & animæ, per quam constituitur humana natura: & illa fuit soluta in morte: quia nihil aliud dicit mors, quam separationem animæ & corporis: & ideo per hoc triduum verè Christus non fuit homo, quia alias non fuisset verè mortuus. Alia est vnio eorundem, scilicet corporis & animæ cum verbo: & illa nunquam fuit soluta: quia verbum, id est, Filius Dei, quod semel (secundum D. Ioan nem Damascenum) assumpsit, nunquam dimisit, quia naturam humanam, quam assumpsit, quantum ad partes eius essentielles, nunquam dimisit, quia mansit cum anima & corpore: & ideo semper mansit Christus. Christus in inferno, quia anima vnita cum verbo fuit in inferno. Eodem tempore Christus in sepulchro, quia corpus vnitum deitati iacuit in sepulchro. Nec tamen Christus diuisus est in duas personas: sed mansit vna hypostasis: quia corpus & anima licet essent diuisa inter se per mortem, tamen erant personali vnitate vnita cum verbo.

Nec putandum est, quod quia corpus erat vnitum diuinitati, quod tunc ex illa viuere in sepulchro (quia diuinitas non dabat vitam formaliter

Patru ex limbo liberationem quantum congaudendum sit.

Matth. 11.

Matth. 27.
Marc. 15.
Lucæ 23.
Ioan. 19.
Descensus Christi ad inferos quandoquæ accidit.

Vnio duplex in Christo quæ fuerit.

Ioannes Damascen.

Hypostasis vna vt semper fuerit in Christo.

ff corpori

corpore, sed anima, quæ tunc aberat) idcirco corpus iacebat sine vita naturali. Descendit igitur anima Christi vnita verbo in deitate ad lymbum Patrum, vt impleteretur quod promissit per Ezechielem prophetam, dicens: *Penetrabo omnes inferiores partes terræ, & inspiciam omnes dormientes, & illuminabo omnes sperantes in Domino.* Vestrum est nunc charissimi cogitare, quomodo descendit, cum quali gaudio, iubilatione, cantu & processione sanctorum angelorum circumuallatus, quomodo intrans dixerit: Pax vobis filijs & electis meis. Quomodo sancti patres præ gaudio, lachrymabili voce & genibus flexis clamauerint: Aduenisti redemptor mundi, aduenisti, quem desiderantes quotidie expectabamus: aduenisti quem nobis venturum lex annuntiauerat & propheta. Aduenisti donans in carne viuis indulgentiâ peccatorum, soluens defunctos & captiuos inferni. Tunc carcer ille tenebrosus factus est lucidus coruscante & illuminante illum diuina anima Christi. Tunc impletum est quod Esaias prædixit: *Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: sedentibus in regione vmbrae mortis lux orta est eis.* Tunc infernus conuersus est in paradysum: quia vbi Christus est, ibi est paradysus, sicut vbi Papa est, ibi dicitur esse Roma: Et sic verificatū est verbum, quod Christus dixerat latroni: *Hodie mecum eris in paradiso*, id est, in felicitate. Remansit autem Christus ibi per totum illud triduum cum magno gaudio sanctorum patrum, omnis enim tristitia eorum versa erat in lætitiâ: quia videbant animam Christi & essentia diuinitatis eius (in qua omnis gloria paradisi cælestis consistit) vsq; post medium noctis Dominicæ resurrectionis: quia tunc euacuatō & destructo inferno, eduxit omnes qui fuerant in lymbo. Et sicut aliqui dicunt, ex singulari priuilegio suæ presentia, & gloriosi triūphi eduxit etiam omnes qui fuerant in purgatorio, vel saltem magnam partem de damnatis verò neminem eripuit, nec secundum animam ad illos descendit) & sic venit ad sepulchrum, & anima reuiniuit sibi corpus depositum, quod iacebat in sepulchro sine corruptione, & sanguinem reassumens quem effuderat resurrexit, id est, corpus mortuum reuiuificauit, & sic processit gloriose clauso sepulchro. Factusq; est terræ motus magnus, qualis non fuit creditur) ab initio mundi, ita vt excitarentur quoque custodes sepulchri, vt vellent nolent, viderent gloriam resurgentis, & contra voluntatem suam fierent testes resurrectionis.

Tertio debemus gaudere propter consolationem matris Christi & omnium moestorum cordium, quæ sicut in passione Christi condoluerunt, sic in resurrectione eius exultauerunt. Nam postquam Dominus resurrexit, primo apparuit suæ benedictæ matri ad consolandum eam, non solum quia mater sua erat (secundum diuum Ioannem Cassianum) sed quia plus diligebat, plus anxiosa in passione eius fuerat, & sola perfecte credebatur, sola ipsum indubitanter resurrectionem expectabat. Credendum est quoque quod sanctum Gabrielem & alios angelos præmisit ad virginem orantem, & cum ingenti suspirio & ardore desiderantem Filij sui resurrectionem. Qui scilicet propè venientes angelica voce cantauerunt. Regina cæli lætare, alleluia: quia quem meruisti portare, alleluia: resurrexit, sicut dixit, alleluia. Nam hæc antiphona primitus audita est cantari ab Angelis tempore

Ezech. 34.

In lymbo
quædam con-
rigitur quæ-
do anima
Christi ad-
uenit.

Esai. 9.

Lucæ 23.
In lymbo
quædam
manserit
Christus.Christi spo-
liasse & lym-
bum & pur-
gatorium.Modum re-
surgendi quæ
Christus ser-
uauerit.
Matth. 27.Apparuisse
Christi pri-
mo matri.
Ioannes
Cassianus.Regina cæli
lætare quæ
& a quibus
cantatum.

VI
2

pore Paschali per beatum Gregorium. Nec credendum est, quod tunc primo angeli eam composuerunt vel cantauerunt, cum erat illud tempus diu post resurrectionem Domini: sed antea cantatam B. Mariae, scilicet quando Christus resurrexit. Post hoc etiam Ecclesiae reuelauerunt, & ideo Ecclesia frequentat inter Pascha & Pentecosten.

Adhuc igitur Angelorum concentum, statim affuit Dominus Iesus in claritate immensa, cum multis milibus sanctorum patrum saluans, pium matrem suam, eam consolans: & statim recessit ab ea nubes omnis eruditrix. O quis poterit cogitare, cum quanta letitia superflua fuit benedicta virgo, videns Filium suum in tanta gloria, cum tam nobili preda sanctorum, cum tam insigni victoria. O quam dulcia verba fuerunt inter eos, scilicet filium & matrem. O quam suauia oscula ipsa impressit sacris quinque vulneribus Iesu, quae reseruauit in testimonium verae resurrectionis quod ipse idem esset, qui affixus fuit cruci. Reseruauit etiam & reseruauit adhuc ad quorundam ostendendum Patri pro peccatoribus, & placandam iram eius super eisdem. Cogitare potestis hic charissimi, quomodo sancti patres B. Mariam contemplantur & mirabantur in decore, in sapientia, in pudicitia, in humilitate eius & perfectione omnium virtutum: & gaudebant quod ex se genita esset talis virgo. Ideo non inconuenienter procidebant ante eam, dicentes illud Iudith: *Benedixit Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum rediit inimicos nostrorum. Benedicite tu filia a Domino Deo excelso pro omnibus mulieribus super terram.* Quarto debemus exultare ratione nostri. Nam sicut per passionem Christi deletum est chirographum peccati, quo omnes obnoxij tenebamur ad mortem, & abluta sunt peccata nostra in sanguine agni Christi Iesu: sic per resurrectionem eius restituta est nobis beatitudo caelestis stabilis & aeterna: quia per hanc accepimus spem nostram similiter futurae resurrectionis & reformationis nostrae naturae ad inamissibilem perfectionem. Quomodo? Quia Christus est caput nostrum, & nos membra eius, scilicet per fidem. Necessarium est autem, ut sequamur caput si tamen membra eius sumus: quia caput non est sine membris. Hinc dicit Leo Papa: Dubitandum non est de confortio gloriae, sicut dubitandum non est de communione naturae: nimirum quia sicut Esaia testante, natus est nobis, id est, propter nos, & ad utilitatem nostram, ita est crucifixus nobis, nobis mortuus est, solennitate hodierna resuscitatus immortalis & gloriosus. Nos enim in Christo sumus crucifixi, nos in Christo sumus mortui & sepulti, nos in Christo die tertia resuscitati, iam in spe, & postea in re. Vnde dicit Apostolus: *Qui sunt autem Iesum a mortuis & nos cum Iesu suscitabit.* Hinc est quod dicit sanctus Gregorius: Ex hac solennitate exemplum nobis datum est resurrectionis, spes caelestis patriae aperta est, & facta est praesumptibilis caelestis regni gloria, quia Christi resurrectio est causa efficiens & similitudo nostrae resurrectionis, iuxta illud Apostoli: *Saluatorem expectamus Dominum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae.*

Sed quare noluit Dominus differre suam resurrectionem usque ad nostram in fine mundi? Praeter alias rationes ista est vna: videlicet, ut non deficeret in nobis spes resurrectionis nostrae: quia si Christum non resurrexisse sciremus

Gaudium virginis Mariae ex resurrectione filii sui.
vulnera eius Christus post resurrectionem reseruauit.
Iudith 11.
Gaudendum est nobis sic hoc festo ob nostri liberationem.
1. Cor. 7.
Ephes. 5.
Coloss. 1.
Leo papa.
Esa. 9.
Rom. 4.
Gregor.
Philipp. 4.

Gregorius. remus, nec nos speraremus. Vnde ait Gregorius: Christus suo exemplo monstravit in seipso, quod promisit nobis in premio: ut sicut ipsum fideles resurrexissent agnoscerent, ita in seipsis in fine mundi premia resurrectionis sperarent.

Resurrectio nostra cur non fiat die tertia sicut Christi.
Sed quare nos non etiam resurgimus statim tertia die? Præter alias rationes dicendum, quod voluit Dominus perfectam beatitudinem sanctorum, scilicet in corpore & anima non seorsum compleri, sed ut simul omnes eam expectarent, & qui nos antecesserunt non sine nobis consummarentur. Quis licet habeant in anima perfectam beatitudinem, tamen corpora eorum nobiscum sunt in spem & consolationem nostram: & ipsi orant pro nobis, ut cito compleatur numerus electorum, & ipsi recipiant duplicem stolam gloriæ nobiscum: quia, ut dixi, sciunt se tam diu oportere expectare, donec omnes electi sint parati: & tunc fiet una communis reformatio omnium electorum, & commune gaudium, adeo quod unusquisque non solum de sua, sed etiam æqualiter de alterius glorificatione gaudebit. Sed dicit forte aliquis: iam per passionem Christi consecuti sumus perfectam salutem, quid opus fuit nobis futura resurrectione, id est, beatitudine? Respondendum: Verum est, quia consecuti sumus per passionem eius plenam liberationem & mundationem ab omni peccato quo ad animam, sed non quo ad corpus quia corpus nostrum etiam ultra peccata habet defectus & gravamina, quæ ablata sunt perfectè in Christi resurrectione. Caro nostra fuerat nobiliter formata in paradiso, sed hanc nobilitatem & pulchritudinem amisit per peccatum. Reformata est autem modo per Christi resurrectionem longe perfectior, quam olim fuit in paradiso: quia si mansisset in statu innocentie, non fuisset mortua, fuisset tamen mortalis, id est, potuisset mori: fuisset inedia consumpta elementis subiecta, id est, quod potuisset pati: idcirco pro sui restauratione & conseruatione indignuisset cibo restauratio, loco temperato, & ligno vitæ virtutis reformatiuo. Quæ omnia Deus providebat homini in paradiso, si steterat. Sed non sic caro Christi in sua resurrectione glorificata est, cui nostra conformabitur, sicut iam dixi: quia hæc per doctes gloriæ facta est immortalis, id est, quod non potest mori, subtilis, agilis, clara, non indigens pro sua conseruatione loco neque cibo. Totus mundus ei paradisu est: & in quocunque elemento nec in inferno pati posset quicquam molestiæ. Assumpsit quidem Christus molestias nostras, & omnes penales defectus nostræ naturæ, omnes languores & dolores carnis nostræ sine peccato, & quæ nos patimur ex peccato, & verè portauit viuendo & moriendo, sed iam deposuit omnes resurgendo.

Resurrectio corporis quid conferat ad beatitudinis profectum.
Quadruplici autem onere graui premitur & laborat natura humana post lapsum primorum parentum. Primo est corruptibilis, passibilis & mortalis, continuo tendens ad non esse, adeo quod, sicut habetur in Iob, *quasi si egredietur & conteritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem statu permanet.* Secundo, natura seu potius corpus hominis est grossum & impeditibile, id est, impeditur alio corpore, ita quod non potest penetrare ea quæ vult: angustatur quoque & premitur. Tercio, corpus humanum est tardum & fatigabile: quia non potest esse ubi vult, & quando vult. Quarto, est obscurem &

Carnis humanæ deformatio ut per Christi resurrectionem sit reformata.
Curpe

Doctes quas nam Christus glorificatus assumpsit.

Resurrectio- ne sua quoniam mala Christus deposuit.

Natura hominis corrupta quibus malis subiecta est.
Iob. 3.

turpe, ita ut non solum ad protectionem à frigoribus sed etiam ad tegendam turpitudinem opus habet vestimento. Hos defectus quomodo Christus habuerit in passione, sicut credo sufficienter audistis & intellexistis. Sed hos omnes in sua resurrectione deposuit. Licet enim idem fuerit corpus ante passionem, in passione & post resurrectionem in Christo, eiusdem naturæ, eiusdemque substantiæ: fuit tamen alterius gloriæ post resurrectionem, maioribusque donibus gloriæ adornatum. Habuit enim contra primum defectum impassibilitatem, quæ excludit omnem separationem animæ à corpore, omnem dolorem, omnem læsionem, quia fuit integrum ab omni corruptione, sanum ab omni dolore, quod in passione plenum fuit vulneribus à planta pedis vsque ad verticem capitis. Sed dicit quis: Ipse tamen habuit quinque vulnera post resurrectionem, sicut patet in sancto Thoma, cui ea tangenda exhibuit. Dicendum, quod spontè referuauit illa quinque vulnera sine dolore, nec ex impotentia curandi, sed ad specialem gloriam, & propter singulares rationes, ut videlicet probaret se eundem resurrexisse qui passus fuerat & vulneratus. Idcirco etiam permisit Thomam dubitare, ut dubitans probaret, & probans manifestaret & testaretur resurrectionis veritatem propter nos, ut nos sciremus, quia surrexit verè, & non habuit corpus phantasticum, quod solummodo appareret. Plus enim contulit nobis dubitatio Thomæ, quam credulitas Mariæ Magdalene: quia per incredulitatem Thomæ pleni sumus informati, quam per Mariæ Magdalene credulitatem. Dubitatum est ab illo, ne dubicaretur à nobis. Sunt tamen adhuc aliæ rationes, quare Dominus quinque seruauerit vulnera, quas modo prætereo. Item, non indiget vltèrius cibo vel potu: quia licet Christus cum discipulis veraciter comederit, hoc fecit ex potentia, quia potuit comedere, sed non ex necessitate vel indigentia. Comedit tamen ad ostendendum veritatem sui corporis, & ad roborandum fidem: & ille cibus, quem assumpsit in corpore, iterum annihilatus fuit, sicut aqua consumitur in igne, vel sicut humor mox exiccatur à sole. Mirum est, quod non miramur tantam charitatem Christi, qui ita studiose curauit, nec quicquam omisit quod prodesse nobis posset ad fidem & charitatem. Ecce quid ipse habet inde, si nos credimus, vel non credimus? si saluamur vel non saluamur? ipse vtiq; inde nihil sit melior vel minor: sed solum, quia diligit nos.

Secundo, corpus Christi habuit subtilitatem, quia nullius corporis soliditate potuit impediri: sed potuit, quæcunque voluit penetrare. Hoc patuit in eo quod clauso prodijt sepulchro, & ad discipulos ianuis clausis intrauit. Tertio, habuit agilitatem, qua eius corpus sic fuit habitatum, quod protinus potuit esse sine aliqua fatigatione, vbi voluit esse spiritus. Hoc ostendit Christus in eo quod discipulis in ipso die resurrectionis toties & in diuersis locis apparuit vbi voluit, & disparuit quando voluit. Quarto, habuit claritatem pulcherrimi & suauissimi, amoenissimi que coloris, lucentissimi splendoris, vincentis fulgorem omnem solis. Non tamen apparuit discipulis (secundùm Augustinum) in tali claritate, quia non potuissent corporeis oculis illam aspicere: sed in varijs figuris, sicut habetis in Euangelijs: vel saltem in pulchritudine proprii corporis occultando splendorem

ff 3 gloria.

Impassibilitatè vti inducrit Christus.

Ioan. 20.

S. Thomam cur Christus permisit dubitare de sua resurrectione. Gregor.

Cur Christus post resurrectionem comederit.

Subtilitatem quâ Christus inducrit. Matth. 28.

Ioan. 20. Agilitatem quam Christus habuerit. Matth. 28.

Lucæ 24. Ioan. 20. Claritatem quâ Christus assumpsit. Augustin.

Christus in
quanta clari-
tate & gloria
matri suæ ap-
paruit.
1. Theol. 4.

Phil. 4.

Vitam hanc
quam pericu-
lose homi-
nes diligunt.

Apoc. 11.

Vitam hanc
cur quidam
tantopere
diligunt.

Col. 3.

Ephel. 4.

1. Cor. 5.

gloriz. Beata tamen virgini, quæ fuit altioris perfectionis creditur appa-
ruisse sicuti est. Ecce charissimi vnde gaudeamus: quia sicut Christus resur-
rexit, ita & nos resurgemus in ipso, iam in spe, & postea in re. Non voluit
tamen, quod sola anima haberet remunerationem pro obedientia, quam
habuit ad Deum, sed volebat etiam quod iste pauper asinus, id est, corpus
nostrum haberet remunerationem pro obedientia, quam habuit ad ani-
mam, id est, quod ieiunavit, vigilavit, oravit, laboravit, sicut fuit rectum in
anima. Hinc est quod dicit Apostolus: *Saluatorem expectamus Dominum Iesum
Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ & configuratum corpori claritatis suæ.*
Tunc si membra fuerimus Christi, cum anima & corpore recipiemus beati-
tudinem plenam: ad quam modo semper debemus tendere, & aspirare. Et
mirum est, quod non habemus maius desiderium, & continuam stremam
illam immortalē vitam. Sed causa est, quoniam ita diligimus hanc immor-
tam transitoriam vitam. Quis est igitur, qui non spirituali gaudio exultet,
qui cognoscens se translaturum à morte ad vitam, & ad vitam immortalē,
sempiternam, à miseris huius temporis ad perpetuam felicitatem, nisi qui
necdum intelligit, vel non appetit vitam illam beatam & immortalē?
Ecce quantum diligimus vitam istam miseram, corruptibilem, incertam,
miseris & caris plenam, periculis circumdatam, instabilem & aliquando be-
niendam. Ecce quomodo cupimus illam servare, & nolimus illam perdere,
quam tamen non possumus retinere. Quancunque aduersa nobis con-
niunt, adhuc volumus retinere vitam. Si ita diligimus viuere, quare non
cogitamus, quare non laboramus, quare non tendimus ad illam vitam nos-
quam deficientem, vbi nulla miseria est, nulla aduersitas, nulla cura, nul-
lus labor, nullus timor? vbi perpetua felicitas est, perpetua iucunditas, per-
petua securitas? Ad hanc perueniunt sancti qui nos præcesserunt, & plenam
habent beatitudinem in anima: sed in corpore expectant nos, ut fiat gene-
rale festum nostræ resurrectionis. Et tunc erit resurrectio, quæ nominatur
in Apocalypsi secunda: quia iam est prima resurrectio, scilicet à peccato. Et
beatus est (ut ibi habetur) qui partem habet in resurrectione prima: quæ per
primam venit ad secundam. Si voluerimus ergo peruenire ad secundam,
oportebit nos utique per illam viam incedere, quam inceserunt qui ante
nos fuerunt, quorum vitam quotidie audimus legi in exemplum, ut dilige-
mus vitam. Sed heu quam multi sunt, qui si possent hanc præsentem vitam
semper tenerent, quantumlibet ærumnis planam, essent bene contenti, & co-
signarent libenter futuræ vitæ. Hoc est, dimitterent Deo regnum cælorum,
& ipsi tenerent mundum. Vnde hoc? Quia immeriti sunt in amore vana-
lium & temporalium, adeo quod non cogitant, vel desiderant, vel cogita-
cunt alia bona esse, quam illa in quibus modo delectantur. Vel, adeo sunt
grauati in conscientia, quod plus habent timoris, quam spei ad illam futu-
ram vitam.

Vos autem charissimi fratres (ut alloquar vos verbis Apostoli) *si conseru-
xistis cum Christo quæ sursum sunt querite, vbi Christus est in dextera Dei sedens, quæ
sursum sunt sapite, non quæ super terram. Renouamini spiritu mentis vestræ, & induite
te nouum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia & sanctitate veritate.*
Quia ad hoc Christus resurrexit, ad hoc Pascha nostrum immolatum est Christus.

ut epulemur non in fermento veteri neque in fermento malitia & nequitia, sed in azymis sinceritatis & veritatis: ut quomodo Christus resurrexit à mortuis per gloriam Dei Roman. 6.
 Paris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. Quod nobis omnibus largiatur idem Dominus noster Iesus Christus, qui cum Deo Patre in vnitatis Spiritus sancti viuunt & regnat Deus per infinita secula, Amen.

Sermonum de Festiuitatibus Sanctorum partia
 Hyemalis, FINIS.

IN FESTO SAN- CTI GEORGII GLORIOSIS- SIMI MILITIS ET MARTYRIS CHRISTI, Lectio Ecclesiasti- ci cap. XIV. & XV.

BEATVS vir, qui in sapientia morabitur, & qui in iustitia meditabitur, & in sensu cogitabit circumspeditionem Dei. Cibabit illum pane vitæ & intellectus, & aqua sapientia salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo, & non flectetur, & continebit illum & non confunderur, & exaltabit illum apud proximos suos. Et nomine aeterno hereditabit illum Dominus Deus noster.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

QUAM vita hæc plena sit tentationibus, atque in medijs laqueis tota hominis ætas transigatur, plurimamq; omni ex parte pericula immineant, multiq; tum inuisibiles, tum visibiles hostes pios quosq; persequantur, ut eos à sui creatoris amore auerterant & abstrahant, benignissimus Deus pro nostri institutione, consolatione, confortatione, sacram nobis scripturam reliquit, in qua tanquã instructissimo arma mæcario varia nobis munimenta ac præsidia, itemq; remedia voluit esse constituta aduersus omnes quorumlibet inimicorũ impugnationes, & contra mala omnia. Quæcumq; scripta sunt, ait Apost. ad nostrã eruditionem scripta sunt, ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus. Quam obrem etiam in sacris ædibus multa publicè ex diuinis libris recitantur, ut domi identidè optimis scripturæ sententijs aures hominũ imbuantur, animis firmentur ad tolerandas vexationes impiorũ. Quare factũ non dubitamus, vt innumeri pro Christo sanguinè promptissima mæcis deuotione profuderint, nec à Christo vlla ratione potuerint separari. Ita etiã in ferijs inuicti militis & infracti martyris Christi D. Georgij ex Ecclesiastico breuis quidè, sed memorabilis valde lectio depromitur, paucis verbis saluberrimas institutiones, & præclara promissa complectens: vnde & nos discite
 ff. 4. reposit